Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U003886

Державний реєстраційний номер: 0125U001835

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-06-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Дослідження гідро-біологічних параметрів на предмет акумуляції організмами забруднювачів

Початок етапу: 03.2025

Закінчення етапу: 08.2025

Вид звітного документа: Проміжний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02125674

Місцезнаходження: вул. Гетьмана Полуботка, буд. 53, м. Чернігів, Чернігівський р-н., Чернігівська обл., 14013, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380462232254, 380462232069

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02125674

Місцезнаходження: вул. Гетьмана Полуботка, буд. 53, м. Чернігів, Чернігівський р-н., Чернігівська обл., 14013, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380462232254

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

Напрям фінансування: 2.7 - інше

Джерела фінансування

7706 - безплатно (договір про науково-технічне співробітництво, тощо)

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Моніторинг біологічних параметрів водних та прибережних екосистем, як потенційного рекреаційного середовища для покращення здоров'я людини

Назва роботи англійською:

The biological parameters monitoring of aquatic and coastal ecosystems as a potential recreational environment for improving human health

Реферат українською:

Звіт про НДР. Обсяг звіту – 50 стор, рисунків - 16, джерел посилання – 13. БІОЛОГІЧНІ ПАРАМЕТРИ, ВОДНІ ЕКОСИСТЕМИ, ГІДРОБІОНТИ, ПЕСТИЦИДИ, ТОКСИЧНІСТЬ, РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ, ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ. Об'єкт дослідження – водні та прибережні екосистеми як потенційне рекреаційне середовище. Предмет дослідження – біологічні параметри та токсикологічні фактори, що визначають екологічну якість водних екосистем. Мета роботи – здійснити моніторинг біологічних показників та оцінити вплив пестицидів на гідробіонтів з метою визначення придатності водних екосистем для рекреаційного використання людиною. Методи: фізіолого-біохімічні тести на рибах (визначення коефіцієнтів A/C, P/A, R/A), гідрохімічні аналізи (температура, вміст кисню), лабораторні дослідження впливу гербіцидів (зенкор, раундап) на метаболічні процеси. У ході роботи встановлено залежність метаболічних реакцій риб від температури води, вмісту кисню та кормової бази; визначено межі сприятливих параметрів для життєдіяльності гідробіонтів. Виявлено токсичний вплив пестицидів на фізіолого-біохімічні процеси в тканинах товстолобика та форелі. Показано, що відхилення біологічних індикаторів (A/C, P/A, R/A) від оптимальних значень свідчать про погіршення якості водного середовища. Результати дослідження дають змогу оцінити водні екосистеми як потенційне рекреаційне середовище для зміцнення здоров'я людини та визначити екологічні ризики їх використання.

Реферат англійською:

Research Report. The report comprises 50 pages, 16 figures and 13 references. BIOLOGICAL PARAMETERS, AQUATIC ECOSYSTEMS, AQUATIC ORGANISMS, PESTICIDES, TOXICITY, RECREATIONAL POTENTIAL, HUMAN HEALTH. Object of study – aquatic and coastal ecosystems as a potential recreational environment. Subject of study – biological parameters and toxicological factors determining the ecological quality of aquatic ecosystems. Aim of the study – to monitor biological indicators and assess the impact of pesticides on aquatic organisms in order to determine the suitability of aquatic ecosystems for human recreational use. Methods: physiological and biochemical tests on fish (determination of A/C, P/A and R/A ratios), hydrochemical analyses (temperature, oxygen content), laboratory studies of the impact of herbicides (Zenkor, Roundup) on metabolic processes. The study established the dependence of fish metabolic reactions on water temperature, oxygen content and food supply; the limits of favourable parameters for the vital activity of aquatic organisms were determined. The toxic effect of pesticides on physiological and biochemical processes in the tissues of silver carp and trout was revealed. It was shown that deviations of biological indicators (A/C, P/A, R/A) from optimal values indicate a deterioration in the quality of the aquatic environment. The results of the study make it possible to assess aquatic ecosystems as a potential recreational environment for improving human health and to identify the ecological risks associated with their use.

Індекс УДК: , 627.1, 314:614

Коди тематичних рубрик: 23.04.05, 70.21.09.05, 05.11.61

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:Мехед Ольга Борисівна

Науковий ступінь: д.пед.н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: БІОЛОГІЧНІ ТА ТОКСИКОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЯК ІНДИКАТОРИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЯКОСТІ ВОДНИХ ЕКОСИСТЕМ

Назва НТП англійською: BIOLOGICAL AND TOXICOLOGICAL PARAMETERS AS INDICATORS OF THE ECOLOGICAL QUALITY OF AQUATIC ECOSYSTEMS

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Аналітичні матеріали

Галузь застосування: Біологія та біохімія, екологічна безпека, аквакультура, громадське здоров'я

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Об’єкт дослідження – водні та прибережні екосистеми як потенційне рекреаційне середовище. Предмет дослідження – біологічні параметри та токсикологічні фактори, що визначають екологічну якість водних екосистем. Мета роботи – здійснити моніторинг біологічних показників та оцінити вплив пестицидів на гідробіонтів з метою визначення придатності водних екосистем для рекреаційного використання людиною. Методи: фізіолого-біохімічні тести на рибах (визначення коефіцієнтів A/C, P/A, R/A), гідрохімічні аналізи (температура, вміст кисню), лабораторні дослідження впливу гербіцидів (зенкор, раундап) на метаболічні процеси. У ході роботи встановлено залежність метаболічних реакцій риб від температури води, вмісту кисню та кормової бази; визначено межі сприятливих параметрів для життєдіяльності гідробіонтів. Виявлено токсичний вплив пестицидів на фізіолого-біохімічні процеси в тканинах товстолобика та форелі. Показано, що відхилення біологічних індикаторів (A/C, P/A, R/A) від оптимальних значень свідчать про погіршення якості водного середовища. Результати дослідження дають змогу оцінити водні екосистеми як потенційне рекреаційне середовище для зміцнення здоров’я людини та визначити екологічні ризики їх використання.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

- **Початок етапу:**
- **Закінчення етапу:**

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

- **Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:**
- **Права, що надаються інвестору після завершення роботи:**
- **Наявність бізнес-плану:**
- **Техніко-економічне обгрунтування:**
- **Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:**
- **Очікуваний термін окупності (років):**

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Мехед О.Б., Карпенко Ю.О. Прибережно-водна рослинність заплави річки Снов як компонент рекреаційно-реабілітаційного середовища. Вісник Черкаського університету. Серія Біологічні науки. Черкаси, ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2024. Вип.1. С. 112-120 https://doi.org/10.31651/2076-5835-2018-1-2024-1-112-120

2. Карпенко Ю. О., Мехед О. Б. Збереження рідкісних лісових видів судинних рослин у системі природоохоронних заходів Мезинського національного природного парку. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. Т. 84, №1. С. 13-18 https://doi.org/10.25128/2078-2357.24.1.2

3. Желай М. В., Полотнянко Л. В., Ячна М. Г., Мехед О. Б., Третяк О. П. Вплив мікотоксину Т2 на іхтіологічні показники коропових риб. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. Т. 84, №1. С. 35-40 https://doi.org/10.25128/2078-2357.24.1.5

4. Mekhed O. Changes in the biochemical indicators of hydrobionts in response to the toxic effect of mycotoxin T2. One World – One Health: I International Scientific and Practical Conference. 2024, Słupsk, Poland. P.263-266

5. Ячна М. Г., Мехед О. Б., Третяк О. П. Особливості ліпідного обміну коропа лускатого (Cyprinus carpio l.) за впливу поверхнево-активних речовин. Перспективи гідроекологічних досліджень в контексті локальних та глобальних наслідків ведення воєнних дій: Збірник матеріалів IX з'їзду Гідроекологічного товариства України. Дніпро, 2024. С. 235-237

6. Мехед О. Б., Ромашкіна К. О. Ефективність наночастинок селену для нейтралізації токсичного впливу мікотоксину Т2 на організм. Поліські наукові читання – 2024. Чернігів, НУЧК, 2024. С. 225 - 227

7. Polotnianko L., Mekhed O. Changes in the morpho-logical indicators of carp under the action of mycotoxin T2. Biota. Human. Technology. 2024. No3. P.69-76 https://doi.org/10.58407/bht.3.24.4

8. Матюшко С., Мехед О. Зміни вмісту аденілатів в тканинах коропа за дії мікотоксину Т2. Biota. Human. Technology. 2024. No3. С. 78-83. https://doi.org/10.58407/bht.3.24.5

9. Ромашкіна К. О., Садченко Н. М., Мехед О. Б. Зміни активності ферментів глюконеогензу в тканинах коропа за дії мікотоксину Т2. Крок у науку: дослідження у галузі природничо-математичних дисциплін та методик їх навчання. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2024.С. 80-81

10. Матюшко С. М., Симонова Н. А. Зміни активності ферментів системи антиоксидантного захисту у печінці коропа лускатого (Cyprinus carpio l.) за наявності мікотоксину Т-2 в середовищі. Перспективи гідроекологічних досліджень в контексті локальних та глобальних наслідків ведення воєнних дій: Дніпро, 2024. С. 233-235

11. Шкурко М., Садченко Н. М., Мехед О. Б. Вплив забруднення водного середовища мікотоксинами на іхтіологічні показники та метаболічні процеси в організмі коропових риб. Крок у науку: дослідження у галузі природничо-математичних дисциплін та методик їх навчання. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2024.С. 89-90

12. Мехед О. Б., Кирієнко С. В. Еколого-ресурсне значення лісових екосистем Чернігівського лісового господарства та їх охорона. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Агрономія і біологія, 58 (4), 77-84. https://doi.org/10.32782/agrobio.2024.4.12

13. Ященко І. О. Мехед О. Б. Роль фахівця з громадського здоров'я в забезпеченні фізіологічного та психічного здоров'я населення. Освіта і здоров'я підростаючого покоління. Київ : Алатон, 2025. С. 161-162

14. Filonenko D., Mekhed O. Assessment of the combined effect of heavy metals and surfactants on carp fish organisms. Biota. Human. Technology. 2025. No1. P. 40-47. https://doi.org/10.58407/bht.1.25.3

15. Матюшко, С. М., & Любчиков, Р. Є. (2025). Зміни вуглеводного обміну коропа лускатого за мікотоксикозу як біохімічний маркер для оцінки рівня токсичності водного середовища. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Агрономія і біологія, 58(4), 71-76.

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Шеремет Олег Семенович
Доктор юридичних наук, 12.00.08

Перелік осіб-виконавців

Любчиков Руслан Євгенійович

Матюшко Сергій Миколайович

Мехед Ольга Борисівна
(д.пед.н., професор, 13.00.04)

Полотнянко Лілія Віталіївна

Примак Тетяна Вікторівна

Симонова Наталія Анатоліївна

Третяк Олександр Петрович
(к.б.н., професор, 03.00.04)

Філоненко Дмитро Анатолійович

Ячна Марина Генадіївна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Свердлов Володимир Олександрович

Телефон

+380989117439

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна